

МИЛОРАД МИТРАШИНОВИЋ

ГРАДСКИ НАРОДНО-ОСЛОБОДИЛАЧКИ ОДБОР ВАЉЕВО
(октобар 1944 — мај 1945)

Према књизи Записника седница

У историјском архиву Ваљево приликом пријема архивске грађе ваљевске општине, пронађена су три документа од драгоценог значаја не само за историју града Ваљево већ и за читав ваљевски крај.

То су две књиге записника са седнице ГРАДСКОГ ВЕЋА општине града Ваљево из 1942, 1943. и 1944. године. У једној књизи налазе се уредно вођени записници са седница Градског Већа од 4. фебруара 1942. до 31. августа 1943. године, док друга књига садржи записнике са седница у времену од 23. септембра 1943. год. па до 30. јуна 1944. године. Градско Веће општине ваљевске тесно је сарађивало и на време извршавало постављене задатке од стране окупатора, па у овим документима налазимо податке који нам пружају јасну слику о политичким и економским приликама у граду и околини из времена окупације.

Трећи пронађени документ је књига Записника са седница Градског Народно-ослободилачког Одбора Ваљево. Књига је величине (20X33) са 298 страна. На последњој страни стављени су печати Градског Народно-ослободилачког Одбора са напоменом:

Да ова књига „Записник седница Градског Народно-ослободилачког Одбора Ваљево има (298) двестодеведесетосам једноставних страна (укључиво прва и последња), да је јемствеником пришивена и печатним воском Г. Н. О Ваљево запечаћена тврде и оверавају

Секретар
Ц. Јовановић

Председник
Ж. П. Исаиловић

Архивска грађа из периода НОБ-е, која се односи на ваљевски крај стварана за време рата (1941—1945) под врло тешким условима, врло мало је очувана. Немамо оригиналних докумената из периода припрема за устанак, као и из првих месеци борби са окупатором. О периоду после преласка Ваљевског партизанског одреда у Босну 1942. године, кад је Партија наставила са илегалним радом такође немамо оригиналних докумената. Архивска грађа Партије из ратног периода најчешће је уништavana да не би пала у руке непријатељу а и метод рада Партије у то време био је такав да је више деловала преко инструктора и делегата него путем преписке.

Недостатак архивске грађе указивао је на потребу прикупљања сећања преживелих учесника радничког покрета и народноослободилачке борбе. Иако, мемоар-

ска грађа није прворазредни историјски извор, уз сачувану архивску грађу и штампу. Ипак може да служи истраживачима као извор за писање историје НОБ-е ваљевског краја.

Обзиром да недостатак архивске грађе знатно отежава рад истраживачима на писању хронике ваљевског краја значај пронађеног документа тим је већи, јер у књизи Записника са седница ГНОО-а налазимо на досада недовољно познате податке из рада ГНОО-а у периоду од ослобођења Ваљева па до коначног ослобођења наше земље.

У књизи се налазе записници свих седница ГНОО-а које су одржане у времену од 25. X 1941. године до 25. XI 1947. године. Посебно су интересантни методи рада и питања која су решавана на седницама ГНОО-а од његовог оснивања 22. X 1944. године па до завршетка рата у нашој земљи. У том периоду одржано је једна ванредна и 9 редовних седница ГНОО-а. Читајући записнике са ових седница добијамо јасну слику са каквим се тешкоћама у свом раду суочавао ГНОО. Помоћ фронту, прихватање и одашиљање војске на фронт, набавка хране за становништво, рад са грађанима на организацији народног фронта — то су били у почетку најважнији задаци.

У књизи налазимо тачне податке о оснивању првих државних — привредних предузећа у Ваљеву: *Вакоп*, Државни градски магацин *Будућност* и прве кредитне установе *Градска народна штедионица* Ваљево. Пошто се архивска грађа укинutih предузећа налази у депонима Историјског архива у Ваљеву то ови подаци корисно служе као допуна за ове фондове.

У овом прилогу дајемо изводе са седница Градског народноослободилачког одбора Ваљево које су одржане у времену од 25. X 1944 године па до коначног ослобођења наше земље.

ЗАПИСНИК

Седнице одржане 25. X 1944. године Градског Народно-Ослободилачког Одбора изабраног 22. X 1944. г. јавним гласањем на пијаци од грађана и грађанки града Ваљева, а који се састао ради конституисања.

Седници су присуствовали сви изабрани одборници а седницу је отворио председник Окружног Народно-ослободилачког одбора, друг Живота Ђерминовић који је том приликом изнео циљеве Народно-ослободилачке борбе као и циљеве и важност Народно-ослободилачког одбора који треба да ради „за народ и кроз народ“. Предлаже да се одбор конституише и што пре отпочне са радом. После тога је Градски Народно-ослободилачки одбор једногласно изабрао чланове председништва и то:

За председника друг Живојин Исаиловић, учитељ у пензији

За потпредседника Надежда Ножица, домаћица

За секретара друг Цветко Јовиновић, наставник Грађ. школе

За благајника друг Момчило Михаиловић, чин. Фин. Дирекције

После овога седница је закључена клицањем народно-ослободилачкој војсци и другу Титу.

М. П.

Градски Народно-Ослободилачки Одбор — Ваљево

ЗАПИСНИК

Прве редовне седнице одржане 30. XI 1944. на којој су присуствовали сви изабрани одборници.

Седницу је отворила другарица потпредседник и дала реч секретару.

Секретар Г.Н.О.О предлаже одбору кооптирање нових одборника, јер се указала потреба да се предузме рад на организовању Привредног, Санитетског и Специјалног отсека.

На то су одборници изабрали за нове одборнике Василија Ножицу, Стратимира Лазина, Милку Лукић, Ферду Ђурића и Буду Миливојевића.

Затим секретар говори о одлукама АВНОЈ-а и чита његове најважније одлуке. Исто тако упозорава чланове одбора на важност ових одлука.

На завршетку прочитаних одлука кличе се АВНОЈ-у и другу Титу.

Потом излаже рад Одбора од почетка до данас. Нарочито истиче да се данас мора радити првенствено за војску, а да градске ствари долазе на друго место. Говори о проблему чистоће услед појаве заразне болести трбушног тифуса и моли одборнике да се и они сами заузму за ту ствар.

Излаже рад око образовања појединих отсека као и њихову функцију и потребу образовања возног парка при Г.Н.О.О. После овога отпочела је дискусија о наплати месарске аренде па је речено: да се наплаћује од једног кгр. свежег меса дин. 5.

Како су потребе војске велике и од грађана се траже многе ствари, то да би разрез био правилнији предложен је један одбор од стране председништва у који би ушли поред одборника и грађани.

Одборници су усвојили овај предлог и изабрали следеће: Цветка Матића 2. Свету Трифуновића, 3. Косту Настића, 4. Бранка Јовановића, 5. Будимира Обрадовића а од грађана 6. Гвоздена Тодоровића, месар; 7. Сретена Јевтића, кафеџија, 8. Милића Милошевића, трговца, 9. Милоша Ђорђевића, пиљара, 10. Миодрага Прерадовића, обућара, 11. Јовишу Војића, столара, 12. Живојина Ђорђевића, опанчара, 13. Лазари Милошевића, столара, 14. Сретена Ђерића, 15. Драгољуба Ђојчишића, лекара.

Секретар Г.Н.О.О предлаже да се тражи деблокирање новца који се налази код филијале Српске народне банке а који је раније припадао бившем Градском Поглаварству града Ваљева, како би се тај новац употребио за потребе Г. Н. О. О и исти се оспособио за правилно функционисање.

Секретар излаже потребу образовања Народне милиције и важност њеног рада по Г.Н.О.О.

У Дискусији одборник Фердо Ђурић говори о потреби снабдевања радника фабрике „Вистаџ“ обућом и животним намирницама. Говори против протекције и против оних који скривају народне издајнике.

Одборник Ђорђе Лазаревић, предлаже да се материјал од срушене касарне Пстог Пука употреби за зидање купатила.

После исцрпљеног дневног реда седница је завршена.

Секретар
Ц. Јовановић

М. П.
Г.Н.О.О Ваљево

Председник
Надежда Ножица

ЗАПИСНИК

11 редовне седнице одржане 13. XII 1944. године са следећим Энгвним редом:

1. Извештај о раду
2. Одређивање таксе мерине
3. Одређивање трошарине на поједине артикле
4. Питања и предлози

Потпредседник отвара седницу и даје реч секретару.

Секретар Г.Н.О.О предлаже да се оснује саобраћајни и војни отсек.

Одбор прихвата предлог и одређује за повереника саобраћајног отсека друга Цветка Матића, за војни отсек друга Ратка Докића и Живка Ђурћа за референта централе.

Секретар Г.Н.О.О подноси извештај о раду одборника и каже да се Градски одбор мора сам издржавити због чега је потребно увести извесне наплате.

По питању таксе и мерине решено је да се такси за све преставке и молбе упућене Г.Н.О.О-у плаћа 70 дин. изузев сиромашних лица а мерина за продату стоку и земљорадничке производе је следећа:

1. Пшеница, кукуруз у зрну, пасуљ и зоб	од 1. кг. Дин 0,50
2. Кукуруз у чокоту и кромпир	од 1. кг. Дин 0,25
3. Сено, слама и креч	од 1. кг. Дин 0,25
4. Ораси, крушке, јабуке и суве шљиве	од 1. кг. Дин 1
5. Шљивовица	од 1. лит. Дин 1
6. Дебеле свиње	од 1. кг. Дин. 2
7. Мршава свиња до 60 кг.	од 1. кг. Дин 0,25
8. Рогата марва	од 1. кг. Дин 0,50
9. Шишарка	од 1. кг. Дин 1

Такса за заузето место за 1 кола креча Дин. 200.

Ако се ко ухвати да није платио трошарину казниће се троструко.

Донесена је одлука да се за погребна кола и копиње раке наплаћују 1.000 дин. од имућнијих, а сиромашним се неће наплаћивати.

Затим одређена је трошарина за поједине артикле; решено је да се трошарина наплаћује и на извезену робу у износу од 0,25 дин. до 50 дин. у зависности од вредности производа.

Предлози и питања одборника

1. Ђорђе Лазаревић предлаже оснивање ватрогасне чете, јер потребе често изискују.

2. Никола Ристивојевић и Ђорђе Лазаревић траже да се измени досадашњи рад централе и да се централа придружи Привредном отсеку.

3. Јешко Ненадовић излаже рад Судског отсека и тешке стамбене прилике у граду, ништа одбор оставља увиђавности самога Судског одсека, ако дође до спора између газда и кираџије.

4. Фердо Ђурић предлаже да треба регулисати питање мале деце тј. питање огрева одећа и обуће за шта би било најбоље решење основати дом. Затим да се породице радника у „Вистаду“ не хране више на казану као и да се поправи пут од вароши до „Вистада“.

Одбор је одобрио овај предлог и одмах се приступило избору ужег одбора у који су ушли: Буда Обрадовић, Стева Исидоровић и Коста Настић.

Овим је седница закључена.

Секретар
Ц. Јовиновић

М. П.

Председник
Надежда Ножица

ЗАПИСНИК

III редовне седнице одржане 31. децембра 1944. године са следећим дневним редом:

1. Кратак преглед рада
2. Проглашење трга именованом Ивана Прошина
3. Избор одбора за електричну централу
4. Проширење трошаринских тарифа које нису раније обухваћене
5. Избор одбора за регулисање кирије у општинским локалима
6. Питања и предлози.

1. Секретар Г.Н.О.О даје сумаран преглед рада Градског одбора у времену од последњег заседања. Каже да се само особље прилично попунило и прилике почеле да стабилизују, због чега се почела обраћати већа пажња грађанству. Као мера која је предузета за побољшање положаја грађанства односно сиротиње, извршена је а и још се врши деоба угља. 4 вагона угља и један дрва стављени су на расположење становништву слабог материјалног стања. Затим, организује се деоба мекиња и то: 2.000 кгр. ће бити издељено бесплатно онима који нису у стању да их плате а 3.000 кгр. ће се продавати по 20 динара.

Скупоћу дрва објашњава на тај начин што су многа сеоска кола мобилисана за потребе војске те је довоз мали, због чега и цена стално скаче.

Најзад говори о исплати особља Градског одбора коме је издато за саз само по 6.000., минимум док се плате не буду регулисале.

2. Поводом друге тачке дневног реда секретар износи да су га сами руси изабрали, за сахрану, по жељи друга Ивана Прошина. Истовремено предлаже да се овај трг назове „Тргом Ивана Прошина“.

Одбор усваја предлог.

3. Потом се прешло на избор одбора за електричну централу, који ће извршити преглед пословања и рада као и потреба централе. У одбор су ушли Никола Ристи-војсвић, Миливоје Ралетић и Цветко Матић.

4. Одбор прима предложену трошаринску тарифу земљорадничке и сточарске производе.

5. Изабран је одбор за стамбена питања.

Питања и предлози одборника

Одборник Живота Јеремић говори о томе да одборници не треба да мисле да се њихова дужност састоји само у томе да долазе на седнице, јер се ствари не могу решавати ни по чијем наређењу него само онако како сви одборници мисле да је најбоље и најпоштеније и да у том смислу треба да се ради. Сви одборници треба активно да учествују у раду Градског одбора а да су одборници Г.Н.О.О они у које многи гледају злонамерно. Затим говори о рату који се још води и предлаже да се формира одбор који ће се сваког дана састајати од 10—11 часова да би снабдевали војску потребним стварима. Предлог је усвојен изабран је одбор од 8 чланова.

Овим је седница завршена.

Ц Јовановић

Надежда Ножица

Први председник Градског-Народно-ослободилачког Одбора у ослобођеном
Ваљеву, Живојин Нешић

ЗАПИСНИК

IV редовни седница одржана 3. јануара 1945. године са следећим дневним редом:

- 1. Деоба помоћи*
- 2. Дискусија о Социјалном отсеку*

Секретар Г.Н.О.О говори о подели хитне помоћи за празник. Каже да се то питање не може одмах решити пошто новац од удружења није стигао, па предлаже да се изабере одбор и да се прегледа списак јављених али да то буде друга тачка дневног реда.

Говори о Социјалном одсеку и каже да сви чиновници, који примају плату треба да отпадне са исхране, јер та исхрана иде на уштрб војске.

Затим је прочитан извештај о раду Социјалног отсека, у коме се изнесе све тешкоће на које је Отсек наишао, као премештање кухиње из хотела „Бранковине“, отежано снабдевање намирница због великог броја војске као и мањак чиновника. Али и поред свих тешкоћа Отсек ради сада нормално. 6 децембра овај Отсек је преузео 1 282 уписане породице. Од тога уписаног броја било је издато 894 карти са 1 849 члана. У току месеца децембра уписано је нових 79 породица са 130 чланова. Приликом ревизије старих карата извршено је одузимање карата као и враћање цртих од стране кописника, те је и на тај начин издано нових карата на дан 1. 1 1945. године 746 карата за укупно 1.831 члан. Од тих издатих карата издано је 260 карата са 623 члана који примају само хлеб, а 479 карата са 1.208 чланова који примају хлеб и храну.

Осим ових породица, овај Отсек има на храни 140 радника Техничког и Саобраћајног отсека и 8 радника Г.Н.О.О који примају сваког дана 750 гр. хлеба и хране. Поред тога ова кухиња је имала у току месеца децембра 30 малодобна детета, који су свакодневно добијала ручак и вечеру без хлеба, а сад их има свега 10. Дом старац у коме их има 14 примају храну и хлеб. Овај отсек затекао је на храни око 180 избеглица из Ужица и Бајине баште који су се хранили до 15. децембра 1944. године.

Укупан издатак оброка по картама и за раднике појединих отсека као и избеглице из Ужица и Бајине баште био је у месецу октобру 1944. године 14.808 комада хлеба и 26.421 оброка хране; у новембру 29.584 ком. хлеба. и 54.339 орока хране и у децембру 39.886 ком. хлеба и 56.245 оброка хране, што свега износи 84.278 ком. хлеба и 137.005 оброка хране. Затим излаже издатке социјалне кухиње у току једног дана у свих потребним артиклима.

У породице којима је издато 746 карата за 1.831 члана спадају следеће:

- 273 породице чији се храниоци налазе у Н. О. В. са 693 чланова
- 124 породице са 307 чл. неоскрбљених и сиромашних грађана
- 68 „ са 119 чл. старих и немоћних грађана
- 25 „ са 54 чл. којима су хранитељи стрељани или погинули
- 60 „ са 136 чл. чији се хранитељи налазе у ропству и на принудном раду у Немачкој
- 43 „ са 102 чл. радника из „Вистада“
- 52 „ са 144 чл. чији су храниоци запослени по разним одборима
- 21 „ са 52 чл. чији су храниоци запослени као службеници при разним одборима
- 80 „ са 224 чл. државних чиновника и службеника, који су већином сада упуслени при разним одборима, а плате примају из државне касе — као учитељи и професори.

Са овим је седница закључена.

Секретар
Ц. Јовановић

М.П.
Г.Н.О.О

Претседник
Ж. П. Исаиловић

Записник

Седница одржана 25. X. 1944. Градски народно-ослободилачки одбор
у Сарајеву, 25. X. 1944. године, у присуству чланова одбора и
грађана Сарајева. Присутни: ...

Седница је одржана у присуству чланова одбора и грађана Сарајева.
Присутни: ...

- 1. За одобрење ...
- 2. За одобрење ...
- 3. За одобрење ...
- 4. За одобрење ...

Сва овај одлука је усвојена и извршена у складу са одлуком одбора.
Сарајево, 25. X. 1944.

Записник са седнице Градског Народно-Ослободилачког Одбора,
одржане 25. X 1944. год.

З А П И С Н И К

V редовне седнице одржане 18 јануара 1945. год. са следећим дневним редом:

1. Доношење привремене уредбе о чиновницима Г. Н. О. О
2. Утврђивање броја чиновника
3. Одлука о издацима за децембар
4. Избор делегата — одборника за Окружни одбор
5. Предлози и питања

1. У вези прве тачке дневног реда претседник Г. Н. О. О говори о чиновницима и регулисању њихових надлежности. Секретар чита пројекат о привременом регулисању припадности службеника, које је израдила једна ужа комисија руководећи се Статутом Г. Н. О. О у Београду.

Претседник и секретар предлажу да се за сад чл. 6 избаци, јер онај вишак који би чиновник поред плате примио не би га много помогао и на тај начин би га издвојио од државног чиновника.

Одбор прихвати предлог претседника и секретара.

2. У погледу друге тачке дневног реда секретар говори о броју чиновника као и о попуњавању истога, пошто послови који се разгрњавају то изискују. Садашњи број чиновника је мали.

Претседник предлаже да се благајна и трошарински отсек назову Финансијским отсеком.

3. Секретар говори о издацима за месец децембар. Даје кратак преглед издатака за набавку разног канцеларијског материјала, сточне хране, издатак за Народну милицију, за исплату службеника итд.

4. Секретар Г. Н. О. О чита акт претседништва Окружног Народног ослободилачког одбора о избору новог О. Н. О. О, којим је стављено у дужност Г. Н. О. О да он као израз народне воље изабере између себе 30 делегата. Потпредседник Г. Н. О. О предлаже следећа лица: 1. Др. Васа Јовановић, лекар из Ваљева 2. Милан Јанковић, директор пољ. школе 3. Бора Максимовић, професор 4. Илији Гојковић, судија, 5. Тислав Блигојевић, кафеџија, 6. Милорад Ристивојевић, судски приправник, 7. Мирко Отишевић, обућар, 8. Миломир Шишовић, опанчар 9. Пери Павићевић, земљорадник из Граца 10. Милан Тодоровић, ћурџија 11. Иван Лечић, опанчар, 12. Жарко Вуковић, кафеџија, 13. Љубиша Марковић, кројач, 14. Момир Раковић, трговац, 15. Милутин Димитријевић, бравар, 16. Иван Шапи, машин-бравар, 17. Јелена Вучинић, Зомаћица, 18. Вида Миливојевић, домаћица, 19. Миле Милатовић, правник, 20. Еда Бузало, апотекар, 21. Цветко Јовановић, учитељ, 22. Милош Атанацковић, инжењер, 23. Блажа Матуновић, професор, Ратко Пауновић, професор, 25. Марко Лизић, професор, 26. Јован Симовић, свештеник, 27. Милорад Першић, порески чиновник, 28. Др. Бранко Кеслер, зубни лекар, 29. Миле Бешевић, трговачки помоћник, 30. Ратко Китановић, кројач.

Одбор усваја предлог потпредседника са једном изменом да се на место Милана Тодоровића узме Друг Живорад Панџић.

5. У вези последње тачке секретар излаже да је снабдевање града спало на Градски одбор и да са набавком иде врло тешко.

Предлаже се да се образује списак свих одборника који ће обавезно присуствовати деоби угља становништву.

Ставља примедбу на рад одборника у погледу реквизиције. Затим је прочитао распис О. Н. О. О који је добио извесну суму новца за избеглице Ваљева и предлаже

да се изабере одбор од двојице избеглица и једног одборника, који ће саставити списак под моралном одговорношћу, којима треба доделити помоћ.

По предлогу секретара одбор бира Буду Миливојевића, Марка Кашиковића, и Љубомира Грачанина.

Претседник закључује седницу.

Секретар
Ц. Јовановић

М.П.
Г.Н.О.О

Претседник
Ж. П. Исаиловић

ЗАПИСНИК

VI редовне седнице одржане 28. јануара 1945. године са следећим дневним редом:

1. Избор градских судија
2. Образовање народног фонда
3. Подношење признаница
4. Одређивање таксе и трошарине
5. Предлози и питања

1. Поводом прве тачке — избора градских судија, секретар Г. Н. О. О чита акт Српског Народног суда којим је стављено у дужност Г. Н. О. О да на једној од својих седница изабере чланове Градског суда. Пре него што се прешло на избор чланова, претседник је рекао неколико речи о Градском суду као новој појави и каже да први пут бирамо суд из народа. Потом предлаже следећа лица за чланове суда: Милана Гођевића, Ђорџа Дивца, Јеврема Ненадовића, Љубишу Вујића и Стану Павићевић.

2. У вези оснивања Народног фонда претседник Г. Н. О. О чита чл. 18 одлуке о устројству и пословању народно-ослободилачких одбора и скупштина демократске Србије, по коме се предвиђа оснивање овог фонда.

Секретар Г. Н. О. О објашњава да је још у самом почетку постојао неки фонд којим је руковао О. Н. О. О и који је употребљен за Н. О. В. Он претпоставља да ће у овај фонд ући сви државна имовина, која је одузета од народних непријатеља, а којом до сад није располагао Г. Н. О. О, пошто је Н. О. В одмах узимала и користила се њом. Наводи леп гест „Пиваре“ која по 20 дин. од литра пива одваја за народни фонд. Каже, да у обзир долазе прилози у разним облицима: новцу, оделу, обући, намирницама и др. и да треба за сву ствар заинтересовати грађанство.

3. Секретар Г. Н. О. О да би конкретно оправдао издатке за новембар и децембар подноси признанице и чита једну по једну.

Одбор одобрава целокупни износ издатака од 1.028.570 дин. за новембар и децембар 1944. године.

4. У вези одређивања трошарине претседник говори о гледању у народу на трошарину и о нужности на њено завођење и каже да су велике дужности Г. Н. О. О и према граду и према држави због чега је се и прибегло завођењу трошарине.

После овога седница је закључена.

Секретар
Ц. Јовановић

М. П
Г.Н.О.О

Председник
Ж.П. Исаиловић

ЗАПИСНИК

VII редовне седнице одржане 18. марта 1945. године са следећим дневним редом:

1. Читање записника и бирање оверача истог
2. Пријем нових службеника и отпуштање старих
3. Молбе и жалбе
4. Претресање правилника о таксама и трошарини
5. Решавање о буџету за прво тромесечје
6. Питања и предлози

2. Председник Г.Н.О.О говори о изменама у особљу, да су Јеврем Менадовић Цветко Газикаловић, Сикиша Пауновић и Милорад Параментић, напустили своју дужност, а да су примљени Гордана Панић, Војна Ћуп и Љубица Бабић

После овога секретар објашњава због чега је који службеник примљен, отпуштен или напустио дужност.

3. Поводом жалби и молби секретар износи да иако постоји жалбена књига при овом Одбору не постоји ни једна жалба а молби има две.

4. Усвојен је трошарински правилник.

5. У погледу израде буџета председник Г.Н.О.О говори о његовој важности и о тешкоћама његове израде, али и о прилично срећном финансијском стању. Скреће пажњу на три ствари:

1. Да буџет базира на посредним порезима, трошарини и таксама;
2. Да је буџет са 5/6 реализован и у погледу прихода и расхода;
3. Да не оптерећава грађане града Ваљева што се види из тога што прирез за 1945. годину још није одређен.

Секретар Г. Н. О. О говорећи о финансијском стању каже, да је утрошак мањи него што је предвиђен, а остварење прихода за 90%, извршено. Приходи су били до сада такви, да је Социјална кухиња обезбеђена као и исхрана милиције, али сада на терет Г.Н.О.О падају све школе у граду.

Пошто је буџет прочитан одбор га усваја како је предложен.

За овим председник је закључио седницу.

Секретар
Ц. Јовановић

М.П.
Г.Н.О.О

Претседник
Ж. П. Исаиловић

ЗАПИСНИК

VIII редовне седнице одржане 1. априла 1945. године са следећим дневним редом:

1. Читање записника и избор оверача истог
2. Буџет за наредно тромесечје
3. Молбе, питања и предлози

2. Секретар Г. Н. О. О објашњава да је О. Н. О. О форсирао израду буџета, због чега је морало да се жури. Затим, да је нов буџет умањен за свега 1.000.000 динара да су финан. прилике добре, тако да за сад Градски одбор може да издржава све школе ни и да поправи много што шта у граду, али у томе главна је препрека недостатак материјала. Прилике су добре отуда што се наплаћује трошарина, која се мора наплаћивати до свршетка рата.

Питања и предлози одборника

Борђе Лазаревић. Пита да ли је буџет електричне централе предложен.

На то благајник чита буџет централе поводом кога председник примећује да су плате њихових службеника два пута веће од плата у Градском одбору. Исто тако буџет централе мора улазити у буџет Градског одбора.

Секретар Г. Н. О. О, централа је била увек заједно са Градским Полавараством али да од ослобођења Градски одбор није преузео централу из разлога што ју је Команда подручја била узела у своје руке.

Одбор доноси одлуку да се питање централе на првој седници реши.

Одборник Света Трифуновић пита како је решено питање чистоће и оснивање пекарница и касапница.

Поводом овога председник даје објашњење: решено је да одбор набави пшеницу па је замени за брашно које би се или делило грађанству или употребило за мешање хлеба који би се после делио грађанству. Затим да се укине Социјална кухиња а неспособном грађанству дати бесплатан хлеб.

Претседник је закључио седницу.

Секретар
Ц. Јовановић

М.П.

Претседник
Ж. П. Исачковић

ЗАПИСНИК

IX редовне седнице Градског Народног Одбора одржане 23. априла 1945. године са следећим дневним редом:

1. Читање записника и избор оверача истог
2. Избор пресудитеља Градског суда
3. Извештај о електричној централли и њеном раду
4. Разно

2. Председник Градског одбора говори о поновном формирању Градског суда и о избору пресудитеља за исти суд. Срески народни одбор својим актом тражи да се изабере 20 судија.

Са извесним изменама одбор прима ове пресудитеље: Злата Петковић, кројач, Вулс Лаловић, кројач, Гојко Хаџић, абаџија, Славко Јојић, опанчар, Катарина Николић, домаћица, Божа Марјановић, трговац, Сретен Матић, дрејер, Драган Радисављевић, инжењер, Љубица Бабић, чиновник, Радован Петроваћ, земљорадник, Јованка Ристановић, чиновник, Радован Радвановић, земљоридник, Божидар Антић, учитељ, Вука Лечић, домаћица, Мирко Оташевић, обућар, Милутин Димитријетић, шлосер, Милош Рафаиловић, папуџија, Миленко Параментић, земљорадник, Живорад Николић, земљорадник и Стојан Веселиновић, земљорадник.

3. Извештај о раду електричне централе поднео је Жика Ђирић, књиговођа. После ослобођења требало је извршити извесне поправке како би се иста оспособила за рад, јер је недостајао димњак и ками. По самом ослобођењу централа је била под контролом техничког одсека Команде места, а доцније Команде подручја.

Што се пак контроле тиче Градски одбор по свом оснивању послао је једну своју комисију која је прегледала рад централе. Убирање прихода централа је почела да врши од 1. I 1945. године.

Претседник Градског одбора примећује да је централа до сада управљала и радила као предузеће које је потпуно независно од Градског одбора. Службеници су постављени по међусобном положају а њихове припадности решавао свако други а не Градски одбор. Обзиром да је централа део Градског одбора предлаже да се централа има укључити у ранг осталих отсека, да се ченовништво има регулисати на исти начин као у Градском одбору.

Секретар Градског одбора предлаже да се одреди управа централе и то за управника да се узме Жорж Берже, за књиговођу Живко Ђурић, за благајника Р. Веселиновић.

Са овим је седница закључена.

Секретар
Ц. Јовановић

М.П.
Г.Н.О.О

Претседник
Ж П. Исаиловић